

Sikavan terveydenhuoltosuunnitelman täyttöohje 1.4.2026 alkaen

Yleistä

Sikavan terveydenhuoltosuunnitelma (TH-suunnitelma) pitää tehdä kansallisen tason pitopaikalle 12 kuukauden välein (52 vko välein). Suunnitelman laatii ja tallentaa pitopaikan sopimuseläinlääkäri. Terveydenhuoltosuunnitelmassa on seitsemän osa-aluetta, jotka voidaan tallentaa erikseen eli väli-tallentaa. Suunnitelma näkyy tekijälleen vain luonnoksena, vaikka kaikki osa-alueet olisi täytetty. **Kun suunnitelman kaikki osa-alueet on käyty läpi ja täytetty Sikavaan, tulee lomake tallentaa "Julkaise" -toiminnon avulla.** Julkaisemisen jälkeen suunnitelma näkyy muille tilan tietoihin oikeutetuille ja eläinlääkäri voi muokata suunnitelmaa kahden viikon (14 vrk) ajan.

Lääkitysohjeisiin liittyviä taulukoita voi kuitenkin päivittää aina tarvittaessa ja pitääkin muuttaa aina ohjeiden muututtua. Ohjetaulukot voi tulostaa terveydenhuoltosuunnitelmasta yksitellen kunkin taulukon kohdalta. Tilan kaikkien pitopaikkojen lääkitysohjetaulukot saa tulostettua peräkkäin Sikavan lääkekirjanpito -kohdasta, tällöin mukaan ei tule rokotussuunnitelmia tai loishäätöohjelmia.

Terveydenhuoltosuunnitelmassa käytetään havainnoille neljäportaista arvosteluasteikkoa (erinomainen, hyvä, tyydyttävä ja heikko). Arvosana "Erinomainen" on tarkoitettu tilanteisiin, joissa kyseisellä pitopaikalla on hoidettu kyseinen kohta tavanomaista paremmin. Arvosanaa "heikko" käytetään ainakin silloin kun havaitaan, että lainsäädännön vaatimukset eivät täyty.

Biocheck.UGent® -arvioinnissa katsotaan laajasti sekä sisäiseen että ulkoiseen tautisuojaukseen liittyviä asioita. Terveydenhuoltosuunnitelman ja Biocheck-arvioinnin välisiä päällekkäisyyksiä on pyritty välttämään. Biocheck-arviointi ja sen perusteella annetut toimintasuositukset ovat osa terveydenhuoltosuunnitelmaa. Biocheck-arviointi tulee olla tallennettuna pitopaikalle korkeintaan 12 kk ennen terveydenhuoltosuunnitelman päivittämistä, jotta arvioinnin tulokset näkyvät esitäytetyllä lomakkeella. Arviointi suositellaan kuitenkin tehtävän korkeintaan 3 kk ennen suunnitelman tekemistä. Biocheck-arvioinnin voi tehdä vain Biocheck-pätevyuden suorittanut henkilö. Lähtökohtaisesti Biocheck-arvioinnin pitopaikalle tekee sopimuseläinlääkäri.

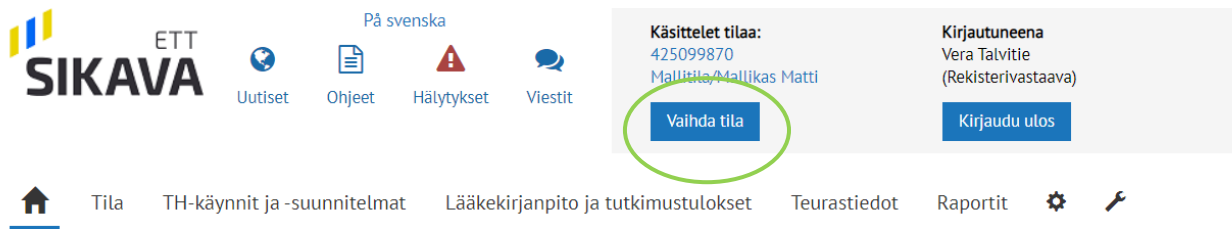
Trikiiniriskin arviointia varten suunnitelman tautisuojaosiosta kerätään vastauksia eläinlääkäriin tueksi Trikiiniriskin hallinta -sivulle. Suunnitelman tallennuksen jälkeen eläinlääkäri ohjataan arviointi sivulle. Ohjeet arviointia varten löytyvät kyseiseltä arviointisivulta.

Tämän ohjeen alussa on yksityiskohtaiset ohjeet lomakkeen täyttämiseen ja tallentamiseen Sikavassa. Ohjeen lopussa on yleisiä tulkintaohjeita neliportaisen arviointiasteikon käyttöön. Ohjeita päivitetään tarvittaessa.

1 Tallennusohje

Hoitavan eläinlääkärin tunnuksilla kirjautuvilla on terveydenhuoltosuunnitelman täyttö- ja tallennusoikeus. Eläinlääkäri voi tulostaa esitäytetyn lomakkeen pitopaikkakohtaisesti. Ilman tilan tietoja on mahdollista tulostaa tyhjä pdf-pohjainen lomake.

Terveydenhuoltosuunnitelman tallentaminen aloitetaan valitsemalla tila, jolle lomakkeen haluaa tallentaa. Tilavalinta on tehtävä myös silloin, jos eläinlääkärillä on oikeudet vain yhteen tilaan.

Uutiset Ohjeet Hälytykset Viestit

Käsittelet tilaa:
425099870
Mallitila/Mallikas Matti

Kirjautuneena
Vera Talvitie
(Rekisterivastaava)

Vaihda tila Kirjautuu ulos

Tila TH-käynnit ja -suunnitelmat Lääkekirjanpito ja tutkimustulokset Teurastiedot Raportit

Käyttäjakohtaiset uutiset

Hae uutisia

Valitse käsiteltävä tila

Hae: mallikas

Tilatunnus	Nimi	Yhteyshenkilö	Kunta
425099870	Mallitila/Mallikas Matti	Mallikas Matti	Helsinki

Näytetään rivit 1 - 1 (yhteensä 1)

Edellinen 1 Seuraava

Klikkaamalla kohtaa "Valitse tila", saadaan lista tiloista, joille käyttäjällä on oikeudet. Hae-toiminnolla voi hakea nopeasti tiloja esim. nimellä, tilatunnuksella, pitopaikkatunnuksella tai tatuointinumerolla. Tila valitaan klikkaamalla tilatietojen perässä olevasta merkistä (vihreä nuoli). Tilavalinnan jälkeen siirrytään kohtaan "TH-käynnit ja th-suunnitelmat" ja alavalikko "TH-suunnitelmat" aukeaa tämän näköisenä:

TH-suunnitelmat

425099870 Mallitila/Mallikas Matti Matti Mallikas

Tulosta mukaasi tilakäynnille esitetyt lomake Lisää terveydenhuoltosuunnitelma tai luonnos -painikkeesta. ✕

Lisää terveydenhuoltosuunnitelma tai luonnos

PDF TH-suunnitelman lomakepohja
PDF Terveydenhuoltosuunnitelman täyttöohjeet

Hae:

Tehty	Pitopaikka	Eläinlääkäri	Arkistoitu
1.9.2021	F1548079899339 malli2	Vera Talvitie	Luonnos
11.8.2021	F1834409661456 Mallitila	Vera Talvitie	-

Tässä näkyvät tilan aiemmat terveydenhuoltosuunnitelmat siten, että vanhimmat th-suunnitelmat avautuvat vain liitetiedostoina latausnuolipainikkeen avulla. Edellisen Sikavan th-suunnitelman mukaiset lomakkeet avautuvat sinisen katselukuvakkeen avulla ja uudemmat keltaisen kuvakkeen avulla 2021 alkaen.

Uusi terveydenhuoltosuunnitelma tallennetaan klikkaamalla "Lisää terveydenhuoltosuunnitelma tai luonnos". Uutta suunnitelmaa tehtäessä ei tule käyttää "Muokkaa" -toimintoa aiemmin tehdylle suunnitelmalle, koska tällöin vanha suunnitelma korvautuu tällä uudella ja vanhempi suunnitelma häviää rekisteristä.

Lääkeosion tulostettavia taulukoita voi muokata koska vain ja ne korvaavat aiemmin tehdyn lääkitysohjeistuksen.

Terveydenhuoltosuunnitelma

Paluu listaussivulle

Julkaise

Suunnitelman perustiedot

Tulosta PDF Poista

Muokkaa perustietoja

Kun painetaan "Lisää terveydenhuoltosuunnitelma tai luonnos" – painiketta, tulee seuraavaksi valita pitopaikka, jolle suunnitelma tehdään. Tämä on välttämätöntä, jos

tilalla on useampi pitopaikka. On tärkeää valita juuri oikea pitopaikka, koska esitäytetylle lomakkeelle tuodaan valitun pitopaikan tietoja Sikavasta. Pitopaikan valitsemisen jälkeen painetaan "Jatka lomakkeelle" -kohtaa oikealla alhaalla (ei näy kuvassa).

Lisää terveydenhuoltosuunnitelma tai luonnos

425099870

Mallitila/Mallikas Matti

Matti Mallikas

Tilalle löytyy useampi pitopaikka. Valitse huolellisesti pitopaikka, jolle TH-suunnitelma tehdään. TH-suunnitelman pohjatiedot ladataan tämän valinnan perusteella. Pitopaikoista saat tarkempaa tietoa Tilan perustiedot -sivulta.

Pitopaikka, jolle suunnitelma tehdään

- FI512017481839 (malli3)
- FI548079899339 (malli2)
- FI834409661456 (Mallitila)

Tässä vaiheessa voi tarvittaessa tulostaa esitäytetyn lomakkeen "Tulosta PDF" painikkeesta "Julkaise" painikkeen vierestä.

Lomakkeen täyttäminen

Jokaisen osion kohdalla on oma "Muokkaa" -painike (kynäkuvake), jonka avulla kyseistä osiota muokataan. **Ensin täytyy lisätä terveydenhuoltosuunnitelman teko- ja päivityspäivä sekä tarkistaa yhteystiedot suunnitelman perustiedot-kohdasta, ennen kuin voi siirtyä muihin osioihin.**

Terveydenhuoltosuunnitelma

Voit tulostaa lomakkeen esitetytynä mukaasi tilalle pdf-tulosteena. ✕

Julkaise

Suunnitelman perustiedot

Tuottajan nimi	Matti Mallikas	Tilatunnus	Mallitila/Mallikas Matti 425099870
Lähiosoite	Mallitie 1	Postinumero ja -toimipaikka	00001 Mallita
Pitopaikka	FI512017481839 (malli3)	Tuotantosuunta	Muu
Eläinlääkäriin nimi	Vera Talvitie	Eläinlääkäriin tunnusnumero	1717
Tekopäivä	<input type="text"/>	Suunnitelman päivitys viimeistään	<input type="text"/>

Tilan omistaja- ja yhteyshenkilötiedot sekä tuotantosuunta ovat ajan tasalla Sikavassa	Kyllä	Ei
---	--------------	-----------

Suunnitelman perustiedot on täytettävä, jotta alla olevat osiot ovat muokattavissa. ✕

Muokkaa -painikkeesta avautuvat suunnitelman perustiedot muokkausnäkymässä. Näihin perustietoihin kirjataan suunnitelman tekopäivämäärä sekä seuraavan päivityksen ajankohta. Tilan ja pitopaikan yhteystiedot (myös puhelinnumero) ja tuotantosuunta tarkistetaan ja tarkistus kirjataan. Perustietojen tarkastus tallennetaan painamalla tallennuskuvaketta oikealla alhaalla. Jos tässä vaiheessa palataan katselunäkymään oikealla ylhäällä olevalla ”palaa TH-suunnitelman katselunäkymään tallentamatta” - painikkeella ennen tietojen tallentamista, tiedot eivät tallennu.

Hyvinvointiosiossa voidaan kahdessa kohdassa valita koko eläinryhmän tai tuotantovaiheen osalta ”Ei arvioitavissa”. Tätä vaihtoehtoa tulee käyttää vain ja ainoastaan silloin, kun kyseistä eläinryhmää tai tuotantovaihetta ei pitopaikassa ole, eikä arviointi ole mahdollista.

Tautisuojausosioon siirretään järjestelmästä pitopaikalle tehdyn viimeisimmän Biocheck-arviointikäynnin tulokset, jos arviointi on tehty korkeintaan 12 kk aiemmin. Biocheck-arviointi tulee tehdä mahdollisimman lähellä itse th-suunnitelman päivitystä (suositus korkeintaan 3 kk aiemmin), jotta arvioinnin tulokset olisivat ajantasaisina käytettävissä havaintojen ja kehitysehdotusten kirjaamiseksi. Jos Biocheck-arviointikäynti tehdään samaan aikaan kuin th-suunnitelman päivityskäynti, tulee

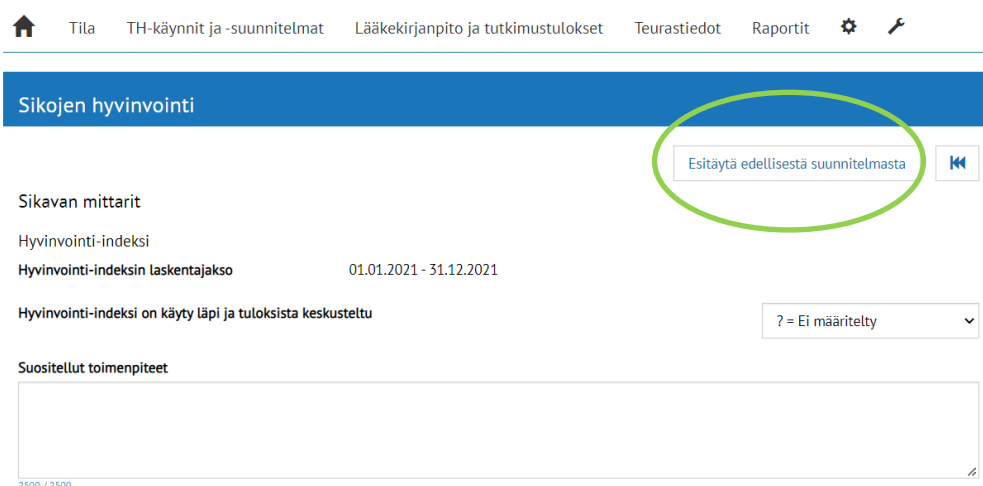
Biocheck-käynti tallentaa ennen th-suunnitelman täyttämistä. Tällöin arviointitulokset ovat näkyvissä esitäytetyllä lomakkeella.

Lääkitysosiassa on kolme erilaista taulukkoa, joihin kirjataan pitopaikkakohtainen rokotussuunnitelma, loislääkkeiden käyttösuunnitelma sekä ohjeistus varalle luovutettujen lääkkeiden käytöstä. Näiden taulukoiden tietoja voidaan päivittää koska vain. Erikseen päivitetyn lääkitysosion päivämäärä ei jää näkyviin, mutta tarvittaessa voidaan kirjata päivityksen ajankohta suoraan ohjeeseen.

Kun kaikki osiot on täytetty ja tallennettu, voidaan valmiin th-suunnitelman luonnosta tarkastella kokonaisuutena. **Tallennettu terveydenhuoltosuunnitelma on vielä julkaistava, jotta suunnitelma on nähtävissä myös muille tilan tietoihin valtuutetuille käyttäjille.** Julkaistua suunnitelmaa voidaan muokata tai korjata kahden viikon ajan julkaisemisen jälkeen. Suunnitelma voidaan tulostaa "Tulosta PDF"-painikkeesta tai poistaa "Poista"- painikkeesta oikeasta yläreunasta, kun olet suunnitelman katselunäkymässä.

1.1 Tallennusta nopeuttavat keinot

Ensimmäisen käynnin jälkeen, voit käyttää kopioi pohjaksi toimintoa. Ensimmäinen osio minkä voi kopioida pohjaksi on hyvinvointi-osio. Näkyviin tulee kohta "Esitäytä edellisestä suunnitelmasta". Tätä painamalla kyseinen osio kopioidaan edellisestä käynnistä niiltä osin, kun se on mahdollista. Seuraavaksi voit kopioida tautisujauksen arviointi kohdan jne.

The screenshot shows the user interface of the SIKAVA system. At the top, there is a navigation bar with a home icon and menu items: Tila, TH-käynnit ja -suunnitelmat, Lääkekirjanpito ja tutkimustulokset, Teurastiedot, Raportit, a gear icon, and a pencil icon. Below this is a blue header bar with the text 'Sikojen hyvinvointi'. A button labeled 'Esitäytä edellisestä suunnitelmasta' is highlighted with a green circle. Below the header, the page content includes 'Sikavan mittarit', 'Hyvinvointi-indeksi', 'Hyvinvointi-indeksin laskentajakso' with the date range '01.01.2021 - 31.12.2021', and a dropdown menu for 'Hyvinvointi-indeksi on käyty läpi ja tuloksista keskusteltu' with the value '? = Ei määritetty'. At the bottom, there is a section for 'Suositellut toimenpiteet' with a large empty text area and a character count '2500 / 2500'.

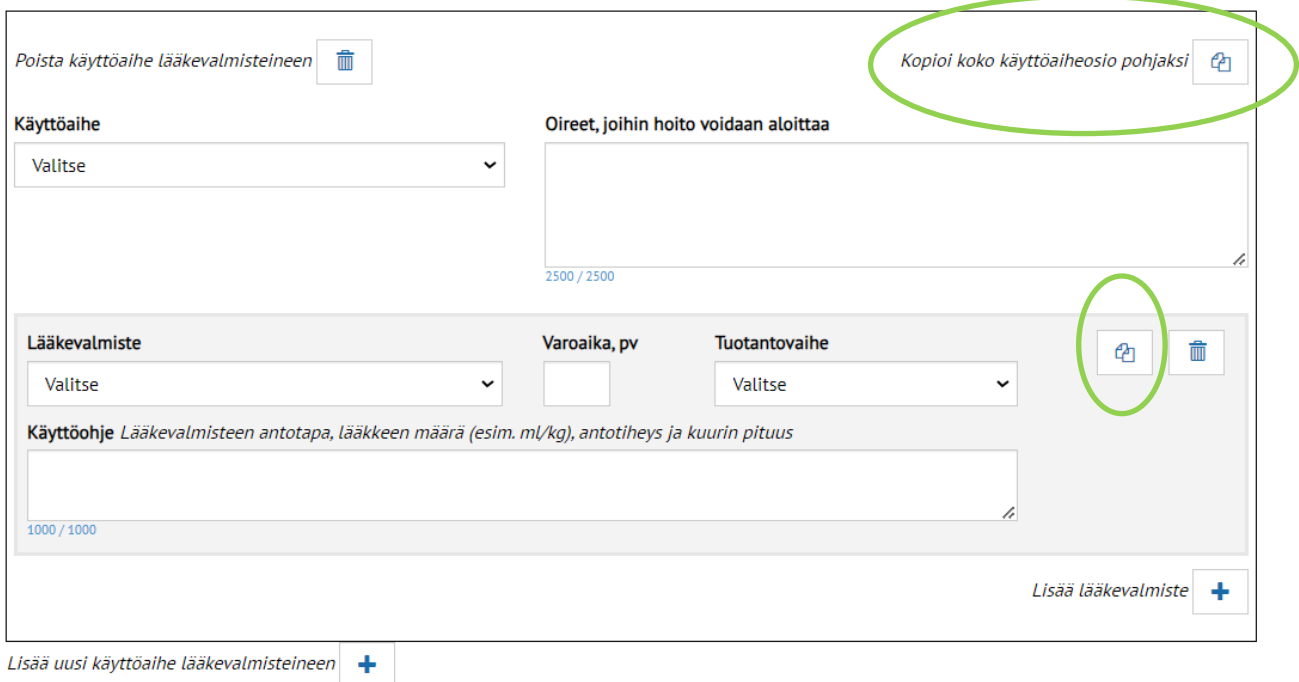
Muista kuitenkin käydä kaikki kohdat läpi ja muuttaa muuttuneet tiedot. Käyttämällä esimerkiksi päivämääriä ennen kommentteja, nähdään, että tilanne on tosiaan pysynyt ennallaan ja tekstiä ei ole muutettu sen vuoksi.

Tabulaattorilla (näppäimistössä vasemmalla oleva näppäin missä nuolet sivuille) pystyy siirtymään seuraavaan täytettävään kenttään ja numeronäppäimillä voi valita asteikon, esimerkiksi näppäimellä 1 saadaan "erinomainen" valittua. Tabulaattorilla siirrytään seuraavaan kohtaan ja taas numeronäppäimellä valitaan asteikko.

Lääkitysosiossa käyttöaiheen voi valita hoitokoodin numerolla nopeasti. Lääkevalmisteen valinnassa kirjaimilla pääse oikeaan kohtaan. Jos lääkevalmistetta valitessa haluaa useamman kirjaimen mukaan hakea niin pitää näppäillä kirjaimet nopeammin ilman taukoja. Esimerkiksi näppäilemällä nopeasti P E N pääsee penovetin kohdalle.

"Kopioi koko käyttöaiheosio pohjaksi" toiminnolla ei tarvitse eri lääkevalmisteita kirjata jokaisen käyttöaiheen kohdalla uudestaan. Muista muuttaa tarvittavat osat.

Kopioi pohjaksi napilla saa lääkevalmisteen kopioitua saman käyttöaiheen alle. Tätä voi käyttää eri ikäryhmille, jos käyttöohje pysyy ihan samana. Toimintoa voi myös käyttää, jos haluaa käyttää osaa käyttöohjeesta eri valmisteelle. Valmisteen valinnan jälkeen muokataan ohjeen annokset ja muut eroavuudet kohdalleen.

Poista käyttöaihe lääkevalmisteineen

Kopioi koko käyttöaiheosio pohjaksi

Käyttöaihe

Valitse

Oireet, joihin hoito voidaan aloittaa

2500 / 2500

Lääkevalmiste

Valitse

Varo aika, pv

Tuotantovaihe

Valitse

Käyttöohje Lääkevalmisteen antotapa, lääkkeen määrä (esim. ml/kg), antotiheys ja kuurin pituus

1000 / 1000

Lisää lääkevalmiste

Lisää uusi käyttöaihe lääkevalmisteineen

Toisen tilan lääkitysohjeen voi kopioida "liitä" komennoilla ja kopioida toisen pitopaikan lääkitysohjeeseen pohjaksi ja muokata sitten sopivaksi. Huomioi kuitenkin, että kahden eri tilan tiedot eivät voi olla yhtä aikaa auki Sikavassa ja toimia erillään.

Samana vahvuisia rinnakkaisvalmisteita ei tarvitse kaikkia kirjata erikseen, jos varoaika on sama. Käyttöohjeeseen voi kirjata sulkuihin perään esimerkiksi "Vaihtoehtoisesti voidaan käyttää valmistetta X".

2 Lomakkeen arviointi- ja täyttöohjeet eläinlääkärille

Lomakkeen arviointi- ja täyttöohjeissa luetellaan esimerkin omaisesti niitä asioita, joita tulee arvioida kyseisessä kohdassa. Tautisuojausosiossa on tulkintalinjauksia arvosteluasteikon eri arvosanoille. Arvosteluasteikko on neliportainen.

1=erinomainen, 2=hyvä, 3=tydyttävä ja 4=heikko

Jos havaitaan, että lainsäädännön vaatimukset eivät täyty, annetaan kyseisestä kohdasta aina arvosana "Heikko". Heikon arvosanan voi antaa myös, vaikka lainsäädäntö täyttyisi.

Suunnitelman voi tallentaa, vaikka vapaatekstikenttä olisi täyttämättä. **Esimerkiksi lääkitysosion taulukot pitää kuitenkin täyttää aina, jos pitopaikkaan luovutetaan varalle tulevia lääkkeitä, pitopaikassa tavanomaisesti esiintyviä tautitapauksia varten (lainsäädännön vaatimus).**

Tilan ja pitopaikan tiedot

Kun käyntilomake täytetään ja tallennetaan rekisteriin, tulee valitun tilan ja pitopaikan tiedot automaattisesti lomakkeelle.

Tilan yhteystiedot, puhelinnumero ja tuotantosuunta Sikavassa tarkistetaan aina terveydenhuoltosuunnitelman päivityksen yhteydessä. Jos niissä on korjattavaa, pyydä tuottajaa ilmoittamaan muutoksista Sikavaan.

2.1 Edellisen terveydenhuoltosuunnitelman toimenpidesuosituksen toteutuminen

TH-suunnitelman alussa arvioidaan aiemman terveydenhuoltosuunnitelman sovitujen toimenpidesuosituksen toteutuminen. Kun uutta suunnitelmaa täytetään ensimmäisen kerran, on tämä kohta luonnollisesti tyhjä. "Toteutumisen arviointi" -kohtaan voi kuitenkin kirjata mahdollisia kommentteja. Jatkossa aiemman suunnitelman loppuun kirjatut toimenpidesuositukset siirtyvät suoraan päivitettävän th-suunnitelman alkuun.

2.2 Eläinten hyvinvointi

Sikavan mittarit

Hyvinvointi-indeksi

Hyvinvointi-indeksin tulokset näkyvät suunnitelman katselunäkymässä. Havainnot ja mahdolliset kehitystarpeet käydään tilan edustajan kanssa läpi ja kirjataan.

VTM

Vastuullisen tuotannon mittarien tulokset näkyvät Sikavassa (Teurastiedot → Vastuullisen tuotannon mittarit). Pitopaikan vastuullisen tuotannon mittarit ja niiden mahdolliset kehitystarpeet käydään läpi tilan edustajan kanssa ja kirjataan.

Olosuhteet ja hoito

Eri kohdat arvioidaan tuotantovaiheittain. Muutama kohta on suljettu eikä niitä arvioida. Olosuhteet ja hoito -taulukossa voidaan klikata kerralla kaikkien kysymyksien kohdalle yhdelle tai useammalle tuotantovaiheelle ” Ei arvioitavissa”. Porsaiden hyvinvointitaulukossa voidaan myös klikkaamalla Arvio-kohtaa asettaa kaikkiin kohtiin ”Ei arvioitavissa”. **Nuoret siitossiat arvioidaan ikänsä mukaan ensin porsaina ja sitten lihasikoina siemennysikänsä asti.**

Arvio on eläinlääkäriin näkemys pitopaikan toimintatavoista, tilanteesta ja kehityskohteista ja perustuu myös tilakäynneillä tehtyihin havaintoihin. Lainsäädännön mukaan sian hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein, kuitenkin vähintään kerran päivässä ja tarvittaessa useamminkin.

Havaittaessa lainsäädännön alittavia kohtia, keskustellaan asiasta tuottajan kanssa ja tarvittaessa alitukset kirjataan th-käyntilomakkeelle. Huomaa, että tuottaja vastaa aina itse toimintansa lainmukaisuudesta.

Olosuhteisiin ja hoitoon liittyvät suositukset ovat kursivilla.

Ruokinnan riittävyys ja jakelun onnistuminen arvioidaan tarkastelemalla eläinten kuntoa, ihovaurioita ja käyttäytymistä, ruokintalaitteiston hygieniaa sekä mahdollisuuksien mukaan laitteiden toimivuutta sekä eläinten saaman rehun määrää. Keskustellaan tuottajan kanssa, miten emakoilla riittävästä kuidun saannista on huolehdittu.

Tuottaja / tuottajan edustaja tarkistaa ruokintalaitteiden kunnan päivittäin. Eläinten sopiva kuntoluokka, vaurioitumaton iho ja rauhallisuus viittaavat siihen, että ruokinta on riittävää ja jakelu onnistuu. Jos rehua ei ole jatkuvasti saatavilla tai ei ole yksilöruokinta-automaatteja, kaikkien eläinten tulee mahtua syömään samaan aikaan. Lainsäädäntö asettaa vaatimuksia ruokintakaukalon pituudelle, jos rehua ei ole jatkuvasti saatavilla.

Tuottajan kanssa käydään läpi, miten hän varmistaa riittävän ja häiriöttömän päivittäisen vedensaannin. *(Esimerkiksi mittaamalla veden virtausta liittyen päivittäiseen työntekoon, seuraamalla eläinten käytöstä sekä aina ennen osaston käyttöönottoa eräpesujen jälkeen ennen uusien eläimien saapumista).* Eläinlääkäri huomioi laitteiden toimivuuden ja puhtauden. Porsitusosastolla emakon veden tarve on suurempi. Ruokintasysteemi vaikuttaa vedentarpeen määrään ja virtauksen riittävyyteen (esimerkiksi kuivaruokinta vs. liemiruokinta). Lainsäädännön mukaan yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi raikasta ja puhdasta vettä. *Suositus: Kaikilla sioilla tulee olla jatkuvasti vettä vapaasti saatavilla. Jos eläimet ovat ryhmässä karsinassa, juomapaikkoja tai nippoja on vähintään yksi kymmentä sikaa kohden ja vähintään kaksi per karsina.*

Terveystarkastuksissa eläinlääkäri on tarkistanut, että vesinipat toimivat joka osastossa. Terveystarkastus suunnitelmaan liittyen, eläinlääkäri voi mitata otannalla veden virtausta ja kirjata mitatut arvot "havainnot ja kehitysehdotukset" kohtaan. Jos vedenlaatua on tutkittu laboratorioissa, voidaan tämäkin kirjata.

Ilmanlaatuun liittyen arvioidaan ilman lämpötilaa, vetoa ja aistinvaraista laatua. Eläinten hakeutuminen tiiviiseen kasaan tai lantaritilälle kertoo siitä, onko eläimillä kylmä tai kuuma. Havaittaessa eläinten epänormaalia käytöstä, arvioidaan olosuhteita tarkemmin *(esimerkiksi kokeillaan lattian viileyttä tai testataan märällä kädellä lämpötilaa).* Sikojen likaisuus voi johtua liiasta lämmöstä. Osastoon saapumisen jälkeen joudutaan yleensä odottamaan eläinten rauhoittumista, että eläinten sijoittumista tai mahdollista läähättämistä voidaan arvioida.

Eri tuotantovaiheissa on erilaiset suosituslämpötilat. Karsinan lattiamateriaali, veto, kosteus ja kuivikkeiden määrä vaikuttavat koettuun lämpötilaan. Lämpötilan suuri vaihtelu ei ole eläimille hyväksi. Lämpötila kannattaa mitata erityisesti pikkuporsaiden tai vieroitettujen osaston makuualueella. Elinkeinolla on omia lämpötilasuosituksia.

Erinomaiseen arvosanaan kuuluu hyvän tilanteen lisäksi imevillä pikkuporsaille lattialämmitys ja porsaspesässä katto. Hyvään arvosanaan kuuluu hyvän tilanteen lisäksi lämpölamput. Vieroitetuilla arvosanaa nostavat pesän katto ja kaksoisilmastokarsina. Lihasikalassa arvosanaa nostaa lisätuuletus aukot.

Valaistuksen riittävyyteen liittyen lainsäädännön vaatimus on vähintään 40 luksia, 8 h/vrk. Tämän lisäksi kaikissa osastoissa tulee olla myös luonnonvalo. Luonnonvalo voi tulla myös toisen osaston läpi. *Suositus: Valaistuksen voimakkuuden tavoitteeksi kannattaa kaikilla osastoilla asettaa 100 luksia ja tiinehtymisosastolla 200 luksia.*

Jos **eläintiheyttä** arvioitaessa havaitaan, että lainsäädännön vaatimukset eivät täyty, arvioksi laitetaan heikko. Elinkeinolla on omia suosituksia. Elinkeinojen suosituksien täytyessä arvioidaan eläintiheys vähintään hyväksi.

Lainsäädännön mukaan **sairaalle tai vahingoittuneelle eläimelle** on viipymättä annettava tai hankittava asianmukaista hoitoa ja tarvittaessa sijoitettava asianmukaiseen tilaan erilleen muista eläimistä. Sairaiden eläinten hoitoa arvioitaessa huomioidaan mm. seuraavia asioita ja miten ne täyttyvät:

- Sairaot hoidetaan riittävän ajoissa.
- Sairas eläin merkitään seurannan helpottamiseksi, ellei sikaa siirretä sairaskarsinaan.
- Sairaiden hoidossa noudatetaan eläinlääkärin antamia lääkitysohjeita (lääkevalinta, hoidon pituus, tukihoido).
- Jos tilalla on oireita, joiden hoitoa ei ole ohjeistettu, otetaan yhteyttä eläinlääkäriin.
- Sairaot siirretään tarvittaessa sairaskarsinaan.
- Jos lääkitys ei tehoa, sika lopetetaan tarvittaessa ja ajoissa.
- Sairaskarsinoita on riittävästi, vähintään 5 % kokonaisyötyeläinmäärän tilantarpeesta.
- Sairaskarsinan olosuhteet ovat riittävät: puhtaus, sopiva lämpötila, alusta pehmeä tai kuivitettu.
- Sairaskarsinassa sialla on mahdollista syödä, juoda ja levätä rauhassa.
- Sikalassa olevassa kirjanpidossa on merkitty pvm., hoitosyy, lääke, lääkkeen määrä ja hoidon pituus. Lääkityskirjanpito on kunnossa ja ajantasainen Sikavassa.

Eläinten lopetukseen liittyvät asiat ohjeistetaan tuottajalle / eläinten hoitajalle huomioiden eri ikäryhmät. Eläimet lopetetaan tarvittaessa ja tarpeeksi ajoissa. Lopetus hoidetaan teknisesti oikein (esimerkiksi tainnutus pulttipistoolilla ja välitön verenlasku oikein, välineet kunnossa).

Pitopaikassa on varauduttu toimintahäiriöihin eläinten hyvinvoinnin varmistamiseksi

Tuottajan kanssa käydään läpi, miten tilalla on varauduttu eläinten hyvinvoinnin kannalta oleellisten laitteiden toimintahäiriöihin. Esimerkiksi voidaan keskustella siitä, onko tilalla suunnitelma toimintahäiriöiden varalta, onko ilmanvaihdon laitteiston häiriön varalta varajärjestelmää, onko hälytys laitteiston häiriötilanteessa, testataanko hälytysjärjestelmän toimivuutta säännöllisesti ja onko pitopaikalla sähköntuotannon varajärjestelmä (koneellinen ilmanvaihto, tarvittaessa juotto, ruokinta ja lannanpoisto

toimivat). Lainsäädäntö asettaa vaatimuksia varautumiselle, jos eläinten terveys- ja hyvinvointi on riippuvainen koneellisesta ilmastoinnista.

Porsaiden hyvinvointi

Kun **porsimisia valvotaan ja avustetaan**, emakon takapää ja kädet pestään sekä käytetään riittävästi liukastetta. Oksitosiini-hormonia käytetään oikein (annos ja annostelutiheys). Tuottajan kanssa keskustellaan porsimisen valvonnasta. Porsimisten valvonnassa avustetaan emakoita tarvittaessa ja huolehditaan vastasyntyneiden alkuhoidosta.

Vastasyntyneiden porsaiden ternimaidon riittävän saannin varmistamiseksi käydään läpi tilan toimintatavat sen suhteen. Esimerkiksi autetaanko porsaita nisälle, käytetäänkö vuoroimetystä ja jos käytetään, niin miten toimitaan? Porsas siirretään toiselle emakoille vasta, kun ainakin 1 vrk on kulunut porsimisesta, jolloin se on varmasti saanut ternimaitoa omalta emältään.

Keskustellaan tilan käytännöistä liittyen **pikkuporsaiden maidonsaannin turvaamiseen**, mm. lisämaidosta, porsaiden siirtelykäytännöistä ja imettjäemakoista. Keskustellaan porsaiden yhdistelystä ennen vieroitusta. Käydään läpi perusteet yhdistelyyn, porsaiden yhdistelyn ajankohta ja toimet sen jälkeen. Porsaita siirretään emakolta toiselle enintään kerran. Käydään läpi käytännöt räpäleiden kanssa.

1.1.2024 alkaen lainsäädännön mukaan **porsaiden kulmahampaiden käsittely** on sallittua vain eläinlääketieteellisestä syystä ja jos se on eläimen hyvinvoinnin kannalta perusteltua.

- Jos porsaan kulmahampaita leikataan tai hiotaan ilman että se on perusteltua kyseisen porsaan hyvinvoinnin kannalta, arvioidaan tämä kohta heikoksi. Keskustellaan tuottajan kanssa käsittelyn syystä ja lainsäädännön vaatimuksista.
- Jos porsaiden kulmahampaita käsitellään, kirjataan lisätietoihin toimenpiteen tekemisen syy, käsiteltyjen eläinten lukumäärä ja sovitut jatkotoimenpiteet.
- Jos kulmahampaita ei käsitellä lainkaan, voidaan tämä kohta arvioida erinomaiseksi.
- Jos emakolla on nisävaurioita, arvioidaan maidon tuotantoa, onko se vähäistä? Mietitään mistä vauriot voisivat johtua. Onko porsaita liikaa toimiviin nisiin nähden? Syökö emakko, onko sillä ummetusta?

Taulukkoon kirjataan tilan **porsaiden kastroatiokäytännöt**. Lisäkysymykset aukeavat, jos vastataan "kyllä" kysymykseen kastroidaanko tilalla porsaita kirurgisesti.

2.3 Pitopaikan tautisuojaus

Tautisuojaosio myös erillisenä tilannekatsauksena

Tautisuoja-osio voidaan täyttää myös erillisenä tilannekatsauksena. Tämä on hyödyllinen esimerkiksi silloin, jos on tehty ensin TH-suunnitelma ja havaittu trikiiniriskin arvioinnissa poikkeamia tautisuojaosioon liittyen. Kun puutteet on korjattu, voi täyttää vain tautisuojaosion tilannekatsauksen eikä tarvitse täyttää koko TH-suunnitelmaa uudestaan.

Jos tautisuojaosio on täytetty 3 kk sisään, ja pitäisi täyttää TH-suunnitelma, ei TH-suunnitelmassa voi muuttaa tautisuojaosiota. Tällöin täytyy tehdä tilannekatsaus suunnitelman lisäksi, jos siellä on muuttuneita kohtia.

Biocheck-arviointikäynnin tuloksien läpikäynti ja toimenpidesuosituks

Tautisuojausosioon siirretään järjestelmästä pitopaikalle tehdyn viimeisimmän Biocheck-arviointikäynnin tulokset, jos arviointi on tehty korkeintaan 12 kk aiemmin. Biocheck-arviointi tulee tehdä mahdollisimman lähellä itse th-suunnitelman päivitystä (korkeintaan 3 kk aiemmin), jotta arvioinnin tulokset olisivat ajantasaisina käytettävissä havaintojen ja kehitysehdotusten kirjaamiseksi. Jos Biocheck-arviointikäynti tehdään samaan aikaan kuin th-suunnitelman päivityskäynti, tulee Biocheck-käynti tallentaa ennen th-suunnitelman täyttämistä. Tällöin arviointitulokset ovat näkyvissä esitäytetyllä lomakkeella. Lähtökohtaisesti pitopaikan oma th-eläinlääkäri tekee Biocheck-käynnin. Ylimääräisiä Biocheck-käyntejä voi tehdä joku muu Biocheck-kurssin käynyt eläinlääkäri tai teurastamon neuvoja.

Seuraavassa osassa on kuvattu eri arviointiasteikoille esimerkkejä helpottamaan ja yhdenmukaistamaan arviointeja.

Tautisulku

Vastausvaihtoehdot: 1=Erinomainen, 2=Hyvä, 3=Tyydyttävä, 4=Heikko

Tilalla on asianmukaiset tautisulut, jossa puhdas ja likainen puoli on selkeästi eroteltu. Kulkureitit eivät pääse risteämään.
1= Käytössä on kaksinkertainen tautisulku (erillinen ohje). Jos käytössä on suihku ja sen jälkeen tilan sukat, siistissä välitilassa ei ole välttämätöntä käyttää kenkiä. Puhdas ja likainen puoli on selkeästi eroteltu, puhtaita ja ehjiä suojavaatteita/kenkiä on tarpeeksi eri kokoja ja tautisulun käyttöön on selkeä ohjeistus (ohjeistus sisältää sen, että ulkopuolisten kävijöiden ovi on selkeästi merkitty, ovesa on puhelinnumero, josta tavoitetaan yhteyshenkilö ja tautisulussa on yksityiskohtainen ohje, miten toimitaan). Edellytetään tilan omien suojavaatteiden/peittävän päähineen sekä jalkineiden vaihtoa ja käsien pesua, mahdollisuus myös käsien desinfiointiin. Tautisulku käyttävät kaikki eläintilaan menevät ja sieltä poistuvat henkilöt. Ulos ei mennä samoilla jalkineilla, joita käytetään eläintiloissa. Tautisulku löytyy kaikista kohdista, joista kuljetaan likaiselta alueelta puhtaalle. Esimerkiksi raatoja ulos vietäessä vaihdetaan vähintään jalkineet ja käsi-ineet.
2= Tilan omat suojavaatteet/päähine sekä -jalkineet käytössä. Tautisulku / tautisulut ovat olemassa, mutta niissä / niiden käytössä on pieniä puutteita. Esim. käsienpesumahdollisuutta ei ole tautisulussa, mutta hanskat ja/tai käsidesi löytyvät.
3= Tilan omat suojavaatteet sekä -jalkineet käytössä. Tautisuluissa/niiden käytössä on huomattavia puutteita. Esim. tilan oma väki ei käytä tautisulkuja, puhdas ja likainen alue ei käytännössä toteudu, jalkineita ei vaihdeta joka kerta, tai tautisulku ei toimi esim. raatoja vietäessä tai kuivikkeita haettaessa. Ei käsien pesu- tai desinfiointimahdollisuutta, eikä hanskoja saatavilla.
4= Ei tautisulkuja tai puhdas ja likainen alue ovat sekaisin. Ei asianmukaisia suojavaatteita tai -jalkineita.

Vastausvaihtoehdot: Kyllä tai ei

Epidemiologiset yksiköt
Pitopaikka on jaettu erillisiin epidemiologisiin yksiköihin ja yksiköt ovat todennettavissa tilakäynnillä.
<i>Yksiköissä on omat työvälineet ja niissä käytetään kuhunkin yksikköön erikseen varattuja suojavaatteita ja -jalkineita. Yksiköiden välillä jalkineiden ja vaatteiden vaihto sekä käsien pesu tai hanskojen vaihto. Jalkineiden / vaatteiden reitit eivät risteä. Kuvatut toimintatavat ovat käytössä jatkuvasti. Kuvaus on kirjattu terveydenhuoltosuunnitelmaan.</i>
Pitopaikka voidaan jakaa erillisiin epidemiologisiin yksiköihin ja tästä on tehty suunnitelma.
<i>On olemassa toteutettavissa oleva, kirjallinen suunnitelma. Toteutuessaan kuten yllä. Kuvaus on kirjattu terveydenhuoltosuunnitelmaan. Vastataan kyllä myös silloin kun epidemiologiset yksiköt ovat jo käytössä.</i>

Haittaeläintorjunta

- **Eläintilat ja käytävät** = Osastot tms., joissa on eläinpaikkoja. Pitopaikan sisällä olevat käytävät, pitopaikan sisäänkäynnit.
- **Kuivikkeiden varastointi** = Pitopaikan yhteydessä ja pihapiirissä sijaitsevat kuivikevarastot.
- **Rehujen käsittely ja varastointi** = Pitopaikan yhteydessä ja pihapiirissä sijaitsevat tilat, joissa varastoidaan tai käsitellään rehua. Rehustamot, myllyhuoneet, rehuvarastot, rehu-/viljasiilot, viljankuivaajat.

Vastausvaihtoehdot: **1**=Erinomainen, **2**=Hyvä, **3**=Tyydyttävä, **4**=Heikko

Trikiiniriskiin liittyen, valvottujen pito-olosuhteiden ehtojen täytyminen edellyttää arvioita hyvä (2) tai erinomainen (1) tiettyihin haittaeläintorjunta-osion kysymyksiin. Lisäksi valvottujen pito-olosuhteiden ehtojen arviointia varten kerätään tautisuojaosion muutamia vastauksia. Trikiiniriskin arviointiin on erillinen ohjeistus, joka löytyy Sikavan "Trikiiniriskin hallinta" -sivulta. Ruokaviraston nettisivuilla on tarkemmin kuvailtu Ruokaviraston tulkintoja ehtojen täyttymisestä.

Haittaeläintorjuntasuunnitelma ja sen toimivuus
<p>1= Tilalla on ajantasainen kirjallinen haittaeläintorjuntasuunnitelma ja haittaeläinten torjunnasta on huolehdittu. Torjunnan toteutus (torjuntatoimenpiteet, tarkkailukierrokset, havainnot merkki- tai myrkkysyöttien kulutuksesta ja lisäämistarpeesta sekä havainnot haittaeläimistä tai niihin viittaavista merkeistä) on dokumentoitu. Ei havainnoja liittyen haittaeläimiin sisätiloissa. (Sisältäen varsinaisten eläintilojen lisäksi myös rehu- ja kuivikevarastot sekä sikalan pihapiirissä olevan viljankuivaamon, jos nämä kyseiset rakennukset ovat lähellä sikalaa.) Suunnitelma on tallennettu Sikavaan. Haittaeläintorjuntasuunnitelman tulee vähintään täyttää Ruokaviraston Valvottujen pito-olosuhteiden vaatimukset sikojen trikiinitutkimusten vähentämiseksi.</p>
<p>2= Yksittäinen puute suunnitelmassa tai toteutuksessa. Esimerkiksi pääpiirteitä ei ole kuvattu riittävän tarkasti: pohjapiirros tuotantotiloista/ ajantasainen syöttikartta puuttuu tai tarkkailukierroksia tehdään liian harvoin tai yksittäisten tarkkailukierrosten havainnoja puuttuu. Eläintiloissa ei saa olla merkkejä rottien olemassaolosta. Merkkejä muista jyräjistä eläintilassa seurataan aktiivisesti ja jos niitä havaitaan, ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi. Suunnitelma on tallennettu Sikavaan. Haittaeläintorjuntasuunnitelman tulee kuitenkin vähintään täyttää Ruokaviraston Valvottujen pito-olosuhteiden vaatimukset sikojen trikiinitutkimusten vähentämiseksi. Haittaeläinten torjuntaohjelman tulee kattaa sekä sikojen pitopaikkana että rehujen varastointiin käytettävät tilat. Torjuntaohjelma ulotetaan tarvittaessa myös muihin lähiympäristössä oleviin kohteisiin, jotka voivat tarjota suojaa ja ravintoa jyräjille.</p>
<p>3= Selvästi puutteellinen tai vanhentunut suunnitelma tai sitä ei ole noudatettu. Torjunnan toteutusta ei ole dokumentoitu. Runsaasti / useampia jyräjähavainnoja sisätiloissa eikä tämä ole johtanut torjunnan aktiiviseen ja riittävään tehostamiseen. Suunnitelmaa ei ole tallennettu Sikavaan.</p>
<p>4= Ei kirjallista suunnitelmaa. Torjuntaa ei ole toteutettu.</p>

Kirjallisessa haittaeläintorjuntasuunnitelmassa tulee olla vähintään seuraavat tiedot:

- Torjunnasta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot
- Ennakoivat tmp. (siisteys ja rakenteiden kunto), jyrsijöiden lisäksi muut haittaeläimet, kuten esimerkiksi kärpässet ja linnut.
- Millä menetelmällä torjunta tehdään. Torjunnasta käytetyt tuotteiden tyypit, nimet, valmistajat ja määrät.
- Milloin torjuntaa tehdään.
- Miten torjunta käytännössä toteutetaan (esim. syöttölaatikoiden määrä ja sijoittelu, kulutuksen seuranta, uusien syöttien lisääminen). Syöttölaatikoiden ja loukkujen sijainti asemapiirroksessa.
- Miten toimitaan, jos tehdään havaintoja jyrsijöistä ulkona sikalan läheisyydessä tai sisällä.
- Kirjanpito; suoritettujen torjuntatoimenpiteiden, tarkkailukierrokset, havainnot
- Jos torjunta on ulkoistettu: Torjunnasta vastaavan yrityksen nimi, torjunnan pääpiirteet. Kirjanpito ja raportointi suoritetuista torjuntatoimista.

Lopputulos; estetään jyrsijöiden ja lintujen esiintyminen eläintiloissa, rehun/viljan varastoissa sekä käsittelytiloissa ja kuivikevarastoissa.

Tuotantorakennusten ympärillä ei ole kasvillisuutta tai tavaroita 2 m säteellä
1= Asfaltti tai muu ehjä pinnoite. Ei kasvillisuutta / tavaraa, josta olisi suojaa haittaeläimille.
2= Ei kasvillisuutta tai tavaroita seinustoilla, joista olisi suojaa haittaeläimille. Tuotantotilojen sisältä väliaikaisesti ulos siirretyt roskat sallitaan, mikäli ne kerätään päivittäin pois. Seinustojen maaperä on päällystämätön, mutta kovaksi tiivistetty tai siinä on hoidettu jatkuvasti lyhyenä pidetty nurmikko. Viljakuivaamon tai viljan vastaanottoaikan seinustoille ei keräännä viljan esipuhdistusjättekasaa.
3=Selvästi kasvillisuutta esim. soran päällä (heinää, pujot, pajut tms.), mutta joka kuitenkin hävitetään säännöllisesti. Yksittäisiä tavaroita rakennuksen seinustoilla. Viljan esipuhdistusjättekasoja ei siivota pois.
4= Hoitamaton. Pitkä heinä, pajut, koivut, pujot, pensaat tai muu kasvillisuus, jonka kasvua ei ole hallittu. Tavaroita, kuten lavoja, rakennusmateriaalia tai -jätettä, renkaita, maakasoja, vanhoja olkipaaleja.

Rakenteet estävät jyrsijöiden ja lintujen pääsyn tuotantorakennuksiin

1= Eläintilan, rehuvaraston ja sikalan yhteydessä, että pihapiirissä olevan kuivikevaraston ulko-ovet ja ikkunat ovat tiiviit. Sikalan yhteydessä olevan kuivikevaraston ja rehuvaraston ovet sikalaan päin ovat tiiviit. Mikäli ovia / ikkunoita pidetään auki, ne on suojattu riittävän tiheillä jyrsijän pitävillä verkoilla. Betonielementtien saumat ovat ehjät tai pellitetty. Tuloilma-aukot on suojattu pienisilmäisillä verkoilla, joka estävät jyrsijöiden ja lintujen pääsyn ilmanvaihtokanaviin. Poistoilmahormien suojaus esim. lintupiikeillä tai verkolla. Seinäverhoilut verkotettu alareunasta. Haittaeläinten pääsy katon alta rakenteisiin estetty (eläintilan lisäksi rehu- ja kuivikevarastossa, mikäli rehu ja kuivike säilytetään ilman tiivistä suojausta).

2= Eläintilan ja rehuvaraston ulko-ovet ja ikkunat ovat tiiviit, mutta betonielementtien saumoihin tai ovipieliin syntyneitä aukkoja on paikattu jälkikäteen esimerkiksi uretaanilla, jonka läpi jyrsijät voivat päästä. Haittaeläintorjuntaa on tehostettu näillä kohdin. Mikäli ovia / ikkunoita pidetään auki, ne on suojattu riittävän tiheillä jyrsijänpitävillä verkoilla. Sikalan yhteydessä olevien kuivikevaraston ja rehuvaraston ovet sikalaan päin ovat tiiviit. Jos sikalan yhteydessä olevassa rehu- tai kuivikevarastossa ulosmenevä ovi on esimerkiksi pressuovi tai liukuovi, sulkeutuu se tiiviisti.

Seinäverhoilut/ulkovuoraukset on verkotettu tai suojattu eläintilojen ja sellaisten rehuvaraston rakennuksissa, joissa säilytetään rehuja muuta kuin tiiviissä säiliöissä niin, että jyrsijät eivät pääse ulkovuorauksen alle tai seinärakenteisiin (esimerkiksi aaltopellin alareunan ja sokkelin välisellä verkolla tai puurakennuksien ulkovuorauksen alle pääsy on estetty). Tuloilma-aukot on suojattu pienisilmäisillä verkoilla, joka estävät jyrsijöiden ja lintujen pääsyn ilmanvaihtokanaviin.

Katonrajassa on verkko tms. estämässä lintujen ja jyrsijöiden pääsyn välikattoon. Jos kulkua välikattoon ei ole estetty, jyrsijät eivät kuitenkaan pääse kattorakenteiden kautta eläintilaan.

Sikalan rakennuksesta erillinen, pihapiirissä oleva kuivikevarasto voi olla kolmiseinäinen tai ovi osittain avoin. Jos sikalassa on kuivalantajärjestelmä, lantalaan johtava kanava on sellainen, että jyrsijät eivät voi käyttää sitä kulkureittinään sikalaan.

3= Sikalan yhteydessä olevassa kuivikevarastossa ulko-ovi on esimerkiksi pressuovi tai liukuovi, joka ei mene tiiviisti kiinni. Mikäli ovia/ikkunoita pidetään auki, ne on suojattu riittävän tiheillä jyrsijän pitävillä verkoilla. Betonielementtien saumoihin tai ovipieliin syntyneitä aukkoja on paikattu jälkikäteen esimerkiksi uretaanilla, jonka läpi jyrsijät voivat päästä. Rehu- ym. putkien läpivientejä tuotantotilan seinissä tiivistetty uretaanilla tms. huokoisella massalla, Aukot niin suuria, että jyrsijät voivat päästä niistä läpi. Haittaeläintorjuntaa näillä kohdin ei ole tehostettu. Pieniä puutteita rakenteissa, esim. tuloilma-aukkojen verkotuksessa.

4= Verkottamattomia ovia tai ikkunoita pidetään auki. Rakenteet mahdollistavat haittaeläinten pääsyn tuotantorakennukseen esim. aukkoja betonielementtien silikonisaumoissa tai ovenpielissä tai seinäverhoilujen alareunoja ei ole verkotettu. Rehu- ym. putkien läpivientejä rakennusten seinissä ei ole tiivistetty tai niissä on vain esim. paperi- tai kangassäkkejä.

Yleinen siisteys, rehujen ja kuivikkeiden varastointi. Jyrsijöille tai linnuille ei ole suojapaikkoja eikä ravintoa.

A. Eläintilat ja käytävät

1= Tulevaa tarvetta varten olevaa kuiviketta / virikettä ei ole tarpeettoman paljon eläintilojen yhteydessä (vaan omassa varastossa). Osaston sisällä max. 1-2 viikon tarpeeseen kuiviketta / virikettä. Tavaroiden varastointi on asianmukaista, eikä sikalassa ole tarpeetonta tavaraa. Tarpeellista tavaraa on varastoitu vain maltillinen määrä. Käytävillä olevat varastot ovat siistit, tavarat hyllyillä. Lattiat ovat vapaat tavaroista, rehuista, kuivikkeista, ja roskista.

2= Siisteydessä ja järjestyksessä on parantamisen varaa, mutta lattioilla vain yksittäisiä tavaroita, pääosa tavaroista säilytetään hyllyillä/lavoilla. Hieman rehua tai pölyä lattialla, siivotaan kuitenkin säännöllisesti. Esim. rehulaitteessa yksittäinen vuoto, mutta siivotaan lähes päivittäin. Avaamattomat rehusäkit lavojen päällä, avatut rehusäkit tiiviissä astioissa. Varauloskäyntien edessä ei ole kuivikekasoja tms. sikalasta poistumista estävää.

3. Iso osa tavaroista säilytetään lattioilla. Useammassa paikassa rehunjäänteitä tai avonaisia rehusäkkejä lattioilla.

4= Useissa paikoissa varastoituna päivittäiseen sikalan hoitoon kuulumattomia tavaroita. Kuiviketta varastoituna osastoon tai siten että osastoon on kuivikevarastosta suora kulkuyhteys. Haittaeläimet pääsevät pesimään / suojaan. Kuivikkeen käsivarasto ei tyhjene noin kuukauden välein.

B. Kuivikkeiden varastointi

1= Lattia on betonia tai asfalttia. Kuivikevarastoissa haittaeläintorjunta kunnossa. Sikalan yhteydessä tai pihapiirissä olevassa varaston kattorakenteissa ei ole linnuille oleskelupaikkoja. Paalit ovat irti lattiasta ja seinistä, siten, että haittaeläimet voidaan havaita. Lattioilla ei ole tarpeettomia tavaroita. Kuivikevarastossa ei ole suojaamatonta rehua. Metallikontissa paalit voivat olla kiinni seinässä, jos pääsy konttiin on jyrksijöiltä estetty.

Lyhytaikainen varasto tyhjenetään vähintään kaksi kertaa vuodessa ja siivotaan tyhjenemisen yhteydessä. Pysyvämpi kuivikevarasto pihapiirissä, mihin kuivike varastoidaan syksyllä, tyhjenee vähintään kerran vuodessa ja siivotaan tyhjenemisen yhteydessä.

Jos kuivike on muoviin kääritty, käytössä on esimerkiksi muovipaalit, ja nämä varastoidaan avoimesti, tarkistetaan ennen käyttöä, että muovi on ehjä. Paalit avataan ulkona ja muovit jätetään ulos.

2= Betoni- tai asfalttipohja tai tiivistetty maapohja tai tiukkaan poljettu sora / sepeli. Kuivikevarastoissa haittaeläintorjunta kunnossa. Paalit ovat irti lattiasta, mutta ei seinistä. Lattioilla vain yksittäisiä tavaroita, pääosa tavaroista säilytetään hyllyillä/lavoilla.

Lyhytaikainen varasto tyhjenetään vähintään kaksi kertaa vuodessa ja siivotaan tyhjenemisen yhteydessä. Pysyvämpi kuivikevarasto pihapiirissä, mihin kuivike varastoidaan syksyllä, tyhjenee vähintään kerran vuodessa ja siivotaan tyhjenemisen yhteydessä.

Jos sikalan rakennuksesta erillinen, pihapiirissä olevan kuivikevarasto on kolmiseinäinen tai ovi osittain avoin, pitää paalien olla irti maasta/lattiasta. Jos kuivike varastoidaan suojaamattomana, ei linnuille saa olla kattorakenteissa oleskelupaikkoja. Jyrksijätörjunnasta pitää huolehtia ja ympäristö pitää olla siisti.

Jos kuivike on muoviin kääritty, käytössä on esimerkiksi muovipaalit, ja nämä varastoidaan avoimesti, tarkistetaan ennen käyttöä, että muovi on ehjä. Paalit avataan ulkona ja muovit jätetään ulos.

3= Tiivistetty maapohja tai tiukkaan poljettu sora / sepeli. Paalit ovat irti maasta. Lattioilla/maassa säilytetään tarpeellisia käyttötavaroita tai materiaalia kohtuullinen määrä. Varastossa on suojaamatonta rehua. Varastot tyhjentyvät vähintään kerran vuodessa ja siivotaan tyhjenemisen yhteydessä. Linnuilla on oleskelupaikkoja kattorakenteessa suojaamattoman kuivikkeen varastopaikan yläpuolella.

4= Tiivistämätön maapohja. Osittain avonainen varasto/katos sikalan yhteydessä. Linnuilla on oleskelupaikkoja kattorakenteessa suojaamattoman kuivikkeen varastopaikan yläpuolella. Ei tyhjene vuosittain. Runsaasti tarpeetonta tavaraa/rojuja. Kuivikevarastossa tai kuivikevaraston välittömässä yhteydessä on rehua tai muuta ravintoa haittaeläimille avoimesti saatavilla.

C. Rehujen käsittely ja varastointi

<p>1= Varastot ovat siistit. Rehuvarastoissa tai rehustamoissa ei säilytetä kuivikkeita kasassa lattialla tai kärryssä ilman suojaa. Rehu ja vilja säilytetään tiiviissä ja sileäpintaisissa metalli- tai lasikuitusiiloissa. Siilot ovat päältä umpinaisia myös sisätiloissa. Jyrsijät eivät pääse käsiksi rehuun rehun valmistukseen ja jakeluun käytettävien laitteiden tai välineiden kautta. Avatut rehusäkit suljetaan ja säilytetään suljetussa astiassa tai tiiviissä suljetussa tilassa. Umpinaiset rehusäkit säilytetään hyllyillä, lavojen päällä tai kärryssä. Ei pitkällä aikavälillä syntynyttä rehupölyä tai rehua latioilla. Rehulaitteet eivät vuoda. Ulos sijoitettujen siilojen, kaatosuppiloiden yms. ympäristö on helposti puhdistettavissa ja pidetään puhtaana. Rehujen jäänteet viedään viivytystä pois tuotantorakennusten läheisyydestä tai ne säilytetään tiiviissä ja kannellisessa astiassa. Jos viljan kuivaamo sijaitsee sikalan läheisyydessä, viljan esipuhdistusjäte siivotaan pois viimeistään syksyllä kuivauskauden päätyttyä.</p>
<p>2= Järjestyksessä on parantamisen varaa. Latioilla on vain yksittäisiä tavaroita, pääosa tavaroista säilytetään hyllyillä / lavoilla. Rehuvarastoissa tai rehustamoissa ei säilytetä kuivikkeita kasassa lattialla. Avaamattomat rehusäkit lavojen päällä. Avatut rehusäkit suljetaan, mutta niiden säilytyksessä on parannettavaa. Rehua tai pölyä lattialla, siivotaan kuitenkin säännöllisesti. Rehulaitteessa yksittäinen vuoto, mutta siivotaan lähes päivittäin. Hiukan jäänteitä ulos vuotaneesta viljasta tms. Jyrsijät eivät pääse käsiksi rehuun rehun valmistukseen ja jakeluun käytettävien laitteiden tai välineiden kautta. Jos viljan kuivaamo sijaitsee sikalan läheisyydessä, viljan esipuhdistusjäte siivotaan pois viimeistään syksyllä kuivauskauden päätyttyä</p>
<p>3= Latioilla säilytetään tarpeellisia käyttötavaroita tai materiaalia, kohtuullinen määrä. Siilojen, kaatosuppiloiden, tms ympäristöön on joutunut rehua. On yritetty siivota, mutta siitä huolimatta huomattavasti jäljellä, mutta siivoukseen riittää lattian harjaaminen. Siilot ovat tehty puusta tai puupohjaisesta levystä ja / tai ovat päältä avonaiset. Rehuvarastossa säilytetään kuivikkeita kasassa lattialla.</p>
<p>4= Ulos sijoitetut siilot tai kuljettimet ovat vuotaneet eikä vuotanutta rehua ole siivottu pois. Rehustamon siivoamiseen tarvitaan lapio. Sisällä rehustamossa / rehuvarastossa olevat siilot ja kuljettimet ovat selvästi vuotaneet useita kohdista, eikä vuotanutta rehua ole siivottu pois.</p>

Jätteiden käsittely ja varastointi

<p>1=Roskat ja jyrsijöille ravinnonlähteeksi kelpaavat jätteet säilytetään sisällä ja ulkona kannellisissa jäteastioissa, jotka tyhjennetään säännöllisesti. Ei roskia / tyhjiä rehusäkkejä latioilla, roskat eivät tarjoa suojaa haittaeläimille. Sikalan ulkopuolella kannellinen roska-astia, joka sijaitsee irti tuotantotilojen seinustasta. Itsestään kuolleet tai lopetetut siat siirretään heti raatokonttiin eivätkä odota siirtoa pihalla.</p>
<p>2= Roskia ja jyrsijöille ravinnonlähteeksi kelpaavia jätteitä varastoidaan tilapäisesti lattialla / maassa, mutta kerätään päivittäin roska-astiaan. Roskat eivät tarjoa suojaa haittaeläimille. Sikalan ulkopuolella kannellinen roska-astia, joka sijaitsee irti tuotantotilojen seinustasta. Itsestään kuolleet tai lopetetut siat siirretään heti raatokonttiin tai suojataan niin, etteivät jyrsijät ja linnut pääsevät niihin käsiksi, jos raadot siirretään raatokonttiin myöhemmin päivällä.</p>
<p>3= Roskia varastoidaan tilapäisesti lattialla / maassa, mutta kerätään noin kerran viikossa roska-astiaan. Roskat eivät tarjoa suojaa haittaeläimille. Sikalan ulkopuolella kannellinen roska-astia seinän vieressä. Itsestään kuolleet tai lopetetut siat odottavat pihalla suojaamattomana siirtoa raatokonttiin niin, että jyrsijät ja linnut pääsevät niihin käsiksi.</p>
<p>4= Eläintiloissa, varastoissa, rehustamossa tai ulkona näiden ympäristössä on tyhjiä rehusäkkejä tai muita roskia. Ulkona olevat roskat ovat selvästi kastuneet tai painuneet kasaan. Sikalan ulkopuolella roska-astia ilman kantta.</p>

Jäljitettävyys, sikojen ulkoilu, kuolleiden eläimien käsittely arvioidaan kyllä / ei. Kysymykseen “Ulkoiluaitaus estää sikojen kontaktin villisikojen kanssa.” vastataan ”kyllä” jos siat eivät ole ulkoilleet eivätkä ulkoile.

2.4 Lääkityssuunnitelma ja -ohjeistus

Lääkitysohjeisiin liittyvät kolme taulukkoa ovat erikseen tulostettavissa ja tulosteet voidaan säilyttää lääkevarastossa.

Ensin vastataan kysymykseen, **luovutetaanko pitopaikkaan varalle** eläinlääkkeitä. Mikäli sikalaan luovutetaan lääkkeitä tulevaa käyttötarvetta varten, tulee lääkkeiden käyttösuunnitelma täyttää ja tarvittaessa täydentää ennen seuraavaa terveydenhuoltosuunnitelman päivitystä.

Taulukko 1: Rokotussuunnitelma

Kirjataan pitopaikassa käytettävät rokotteet. Sikavan rokotusohjeet löytyvät Sikavan ohjeista ja lomakkeista.

Rokotteen käyttöaihe, lääkeaine ja tuotantovaihe valitaan pudotusvalikosta. Käyttöaiheen perässä suluissa on hoitokoodi, jota tuottajan / eläinten hoitajan tulee käyttää kirjatessaan lääkitystä Sikavaan. Varoaika tulee automaattisesti lääkeaineen valitsemisen jälkeen. Ohjeista tuottajaa muuttamaan tarvittaessa varoaikaa, jos olet määrännyt varoajan, joka poikkeaa lääkeyhteenvedon varoajasta. Käyttöohje on vapaa kenttä ja siihen kirjatusta ohjeesta tulee käydä ilmi lääkeaineen antotapa, lääkkeen määrä, antotiheys ja kuurin pituus.

Taulukko 2: Loislääkitykset, vitamiinit ja hivenaineet

Valmisteen käyttöaihe, valmiste ja tuotantovaihe valitaan pudotusvalikosta. Käyttöaiheen perässä suluissa on hoitokoodi, jota tuottajan / eläinten hoitajan tulee käyttää kirjatessaan lääkitystä Sikavaan. Varoaika tulee automaattisesti lääkeaineen valitsemisen jälkeen. Käyttöohje on vapaa kenttä ja siihen kirjatusta ohjeesta tulee käydä ilmi valmisteen antotapa, lääkkeen määrä, antotiheys ja kuurin pituus. Muut kuin lääkevalmisteet kirjataan taulukon alaosaan. Muista kirjata myös kaikki rutiinisti käytetyt valmisteet kuten porsaiden rautalisävalmisteet.

Taulukko 3: Lääkitysohjeet

Tähän kirjataan ohjeet pitopaikassa **tavanomaisesti ilmeneviin sairauksiin varalle luovutettuihin lääkkeisiin. Tuottajan pitää muissa tapauksissa ottaa yhteyttä eläinlääkäriin.**

Lääkevalmisteen käyttöaihe, lääkeaine ja tuotantovaihe valitaan pudotusvalikosta. Samalle valmisteele voidaan valita useampi tuotantovaihe. Jos käyttöohje on useammalla tuotantosuunnalla sama, niputetaan ne taulukossa samalle riville. Käyttämällä "Kopioi pohjaksi" -toimintoa saadaan rivin muut tiedot kopioitua ja voidaan valita vain uusi tuotantovaihe.

Käyttöaiheen perässä suluissa on hoitokoodi, jota tuottajan / eläinten hoitajan tulee käyttää kirjatessaan lääkitystä Sikavaan. Varoaika tulee automaattisesti lääkeaineen valitsemisen jälkeen, mutta sitä voi tarvittaessa muuttaa. Käyttöohje on vapaa kenttä ja siihen kirjatusta ohjeesta tulee käydä ilmi lääkeaineen antotapa, lääkkeen määrä, antotiheys ja kuurin pituus.

Pitopaikan kolme yleisintä antibiootin käyttöaihetta edellisen 12 kk aikana

Tähän kirjataan pitopaikan kolme yleisintä antibioottien käyttöaihetta. Lääkkeiden käyttötarvetta on helpoin tarkastella sähköisen kirjanpidon kautta esim. WinPigistä tai Sikavasta. Kun sikalan suurimmat käyttötarpeet on selvitetty, voidaan miettiä terveydenhuollollisia toimenpiteitä, joilla lääkkeiden käyttötarvetta voitaisiin vähentää ja samalla vähentää niiden aiheuttamia kustannuksia sikalassa. Jos sikalan lääkkeiden käyttötarve on erittäin vähäistä, voidaan se myös mainita tässä.

Pitopaikan tavoitteet antibioottien käytölle seuraavalle 12 kk jaksolle

Lainsäädännön mukaan terveydenhuoltosuunnitelmassa pitää olla kuvaus pitopaikkakohtaisista tavoitteista lääkkeiden käytölle.

2.5 Näytteenottosuunnitelma

Salmonellanäytteenotto

Edellisen salmonellanäytteen ottopäivä siirtyy automaattisesti Sikavasta täytettävään suunnitelmaan. Pitopaikan luokitukseen valitaan se luokka, jonka mukaan salmonellanäytteet otetaan. Jos luokitus on esimerkiksi tippunut perustasolle puuttuvan lääkekirjanpidon vuoksi, täytetään tähän kohtaan silti kansallinen taso, jos se on pitopaikan normaali- tai tavoiteluokitus.

Vapaaseen tekstikenttään kirjataan, millaisia näytteitä otetaan, kuinka monta ja miten niitä yhdistetään. Näytteenotto-ohje löytyy Sikavan ohjeista ja lomakkeista. Kirjataan esimerkiksi "Lihasilalassa on kaksi osastoa, joissa molemmissa on 15 karsinaa ja 15 sikaa per karsina. Otetaan 1 ulostenäyte jokaisesta karsinasta. Yhden osaston 15 näytettä

yhdistetään yhdeksi yhteisnäytteeksi. Yhteensä pitopaikasta otetaan kaksi yhteisnäytettä.”

Muut säännölliset tutkimukset

Mahdolliset muut säännölliset tutkimukset kirjataan taulukkoon. Erityistason pitopaikoilla ja pitopaikoilla, joilla siat ulkoilevat on lisätutkimusvaatimuksia.

2.6 Tuotannollinen terveydenhuolto

Lihantarkastusyhteenveto käydään läpi ja asioista keskustellaan tarvittaessa tuottajan / eläinten hoitajan kanssa.

Tuotantoraporttien läpikäynti

Taulukkoon on kerätty suunnitelman tekijän avuksi tärkeimpiä porsastuotantosikalan tunnuslukuja. Lihasikojen kasvatuksen liittyen taulukossa on yksi kohta, lihasikojen päiväkasvu. Tiedot löytyvät teurastamojen raporteista. Lihantarkastusraporttia voi vuosittaisen suunnitelman teon yhteydessä käyttää apuna määriteltäessä tilan kehittämiskohteita eläinten terveyden parantamisessa.

2.7 Käynnin yhteenveto

Tähän kohtaan kirjataan korkeintaan kolme toimenpidettä, jotka suositellaan muutettavaksi sikalan toiminnassa. Ne voivat olla lyhyen tai pitkän ajan toimintasuunnitelmia.

Eläinlääkäri voi tässä kohdassa myös suositella ulkopuolista konsultaatiota esimerkiksi kattavampaa olosuhdekartoitusta tai ruokintaneuvontaa.